

Ordinaziun per il diever dallas vias d'alp, da funs e d'uaul cun vehichels a motor

per la vischnaunca Lumnezia

Cuntegn

1.	Vias d'alp, da funs e d'uaul	3
	Art. 1 Scamonds da carrar, restricziuns da traffic ed ordinaziuns	3
	Art. 2 Vias senza scamonds ni restricziuns da carrar	3
	Art. 3 Vias cun scamonds ni restricziuns da carrar	3
2.	Lubientschas excepziunalas da carrar	3
	Art. 4a) Excepziuns vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal (vias blauas e vias 18t)	3
	Art. 4b) Excepziuns vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal (vias melnas)	4
	Art. 5 Excepziuns vias d'uaul che surveschan principalmein al diever forestal (vias cotschnas)	5
	Art. 6 Lubientschas extraordinarias	5
	Art. 7 Taxas	5
3.	Prescripziuns specialas ed execuziun	6
	Art. 8 Prescripziuns specialas	6
	Art. 9 Responsabladad	6
	Art. 10 Disposiziuns penalas	6
	Art. 11 Execuziun	6
	Art. 12 Publicaziun e signalisaziun	6
4.	Disposiziuns finalas	7
	Art. 13 Dretg da recuors	7
	Art. 14 Entrada en vigur ed abrogaziun dil dretg vertent	7

Ordinaziun per il diever dallas vias d'alp, da funs e d'uaul cun vehichels a motor

digl 1. d'october 2018 (versiun digl 01-01-2019, rev. 25-04-2024)

La suprastonza communal,

sebasond sin art. 3 dalla lescha davart il traffic sin via (RS 741.01), art. 7 ed 8 dalla lescha introductiva tier la lescha federala davart il traffic sin via (DG 870.100), art. 15 dalla lescha davart igl uaul (RS 921.0), art. 13 dall'ordinaziun davart igl uaul (RS 921.01), art. 34 dalla lescha cantunala davart igl uaul (DG 920.100) ed art. 26 entochen 28 dall'ordinaziun cantunala davart igl uaul (DG 920.110),

concluda

1. Vias d'alp, da funs e d'uaul

Art. 1 Scamonds da carrar, restricziuns da traffic ed ordinaziuns

¹ Per il carrar cun vehichels a motor sin las vias d'alp, da funs e d'uaul sin territori dalla vischnaunca Lumnezia valan las signalisaziuns montadas tenor la lescha davart il traffic.

Art. 2 Vias senza scamonds ni restricziuns da carrar

¹ Las vias d'alp, da funs e d'uaul senza scamonds ni restricziuns da carrar han la funcziun da vias communalas e stattan a disposiziun al traffic cun vehichels a motor.

Art. 3 Vias cun scamonds ni restricziuns da carrar

¹ Las vias d'alp, da funs e d'uaul cun scamonds ni restricziuns da carrar surveschan principalmein all'agricultura ed all'economia forestala. Ei astga vegnir fatg diever da quellas vias cun vehichels a motor sulettamein per intents ch'ei stipulai ellas leschas surordinadas davart igl uaul ed en art. 4 e 5 da questa ordinaziun.

2. Lubientschas excepziunalas da carrar

Art. 4a) Excepziuns vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal (vias blauas e vias 18t)

¹ Ils suandonts viadis ein excepziuns dils scamonds ni dallas restricziuns da carrar sin las vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal e basegnan negina lubientscha dalla vischnaunca:

- a) tut ils viadis da survetsch dalla polizia, dil survetsch forestal, dils guardiacatscha, dalla sanitad, dils pumpiers, dil militar e schurmetg civil, viadis per ademplir activitads officialas ni legalas (p.ex. spazzatgamin, inspeziun cumissiun da fiug, dertgiras per uatgas e.a.v.) sco era viadis en survetsch da confederaziun, cantun e vischnaunca
- b) viadis da miedis e da veterinaris en activitad professiunala
- c) viadis che vegnan ordinai d'in post cumpetent a caschun d'accidents, d'incendis e da catastrofas
- d) viadis per ademplir mesiras da protecziun encunter eveniments dalla natira
- e) viadis per il manteniment da reits da conducts dils survetschs da telecomunicaziun e da reits da distribuziun d'energia
- f) viadis pil transport da selvaschinas d'ungla fessa sittadas
- g) viadis per cargar e scargar las alps, visetas d'animals en cass da malsogna ni accident
- h) viadis per diever dall'agricultura cun maschinas agricolas

- i) viadis per diever dall'agricultura cun vehichels a motor buca agricols entochen ina peisa totala da 18 tonnas e viadis tier baghetgs d'agricultura principals che fuorman in menaschi puril entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- j) viadis per diever dil forestalessor ord igl uaul public entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- k) viadis per transports da lenna ord uauls privats sco lenna da sort, da diever, d'ingant e.a.v. entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- l) viadis tier igl agen domicil ni l'atgna fatschenta entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- m) viadis da proprietaris, affittaders e locataris per igl access tier lur schischom entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- n) vehichels a motor da furniturs, da glied da professiun e da concessiunaris per praticar lur activitad entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- o) vehichels da persunas impedidas dad ir a pei
- p) vehichels per far visetas a pasturs, gidar a far fein.

Art. 4b) Excepziuns vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal (vias melnas)

¹ Ils suandonts viadis ein excepti dils scamonds ni dallas restricziuns da carrar sin las vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal e basegnan negina lubientscha dalla vischnaunca:

- a) tut ils viadis da survetsch dalla polizia, dil survetsch forestal, dils guardiacatscha, dalla sanitad, dils pumpiers, dil militar e schurmetg civil, viadis per ademplir activitads officialas ni legalas (p.ex. spazzatgamin, inspeziun cumissiun da fiug, dertgiras per uatgas e.a.v.) sco era viadis en survetsch da confederaziun, cantun e vischnaunca
- b) viadis da miedis e da veterinaris en activitad professiunala
- c) viadis che vegnan ordinais d'in post cumpetent a caschun d'accidents, d'incendis e da catastrofas
- d) viadis per ademplir mesiras da protecziun encunter eveniments dalla natira
- e) viadis per il manteniment da reits da conducts dils survetschs da telecomunicaziun e da reits da distribuziun d'energia
- f) viadis pil transport da selvaschinas d'ungla fessa sittadas
- g) viadis per cargar e scargar las alps, visetas d'animals en cass da malsogna ni accident
- h) viadis per diever dall'agricultura cun maschinas agricolas
- i) viadis per diever dall'agricultura cun vehichels a motor buca agricols entochen ina peisa totala da 18 tonnas e viadis tier baghetgs d'agricultura principals che fuorman in menaschi puril entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- j) viadis per diever dil forestalessor ord igl uaul public entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- k) viadis per transports da lenna ord uauls privats sco lenna da sort, da diever, d'ingant e.a.v. entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- l) viadis tier igl agen domicil ni l'atgna fatschenta entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- m) viadis da proprietaris, affittaders e locataris per igl access tier lur schischom entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- n) vehichels a motor da furniturs, da glied da professiun e da concessiunaris per praticar lur activitad entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- o) vehichels da persunas impedidas dad ir a pei
- p) vehichels per far visetas a pasturs, gidar a far fein.

² Excepti dils scamonds ni dallas restricziuns da carrar sin las vias d'alp, vias da funs e vias d'uaul che surveschan buca sulettamein al diever forestal ein vehichels cun lubientscha da carrar tenor disposiziuns dalla polizia cantunala.

Art. 5 Excepziuns vias d'uaul che surveschan principalmein al diever forestal (vias cotschnas)

¹ Ils suandonts viadis ein excepì dils scamonds ni dallas restricziuns da carrar sin las vias d'uaul che surveschan principalmein al diever forestal e basegnan negina lubientscha dalla vischnaunca:

- a) tut ils viadis da survetsch dalla polizia, dil survetsch forestal, dils guardiacatscha, dalla sanitad, dils pumpiers, dil militar e schurmetg civil, viadis per ademplir activitads officialas ni legalas (p.ex. spazzatgamin, inspeziun cumissiun da fiug, dertgiras per uatgas e.a.v.) sco era viadis en survetsch da confederaziun, cantun e vischnaunca
- b) viadis da miedis e da veterinaris en activitad professiunala
- c) viadis che vegnan ordinais d'in post cumpetent a caschun d'accidents, d'incendis e da catastrofes
- d) viadis per ademplir mesiras da protecciun encunter eveniments dalla natira
- e) viadis per il manteniment da reits da conducts dils survetschs da telecomunicaziun e da reits da distribuiziun d'energia
- f) viadis pil transport da selvaschinas d'ungla fessa sittadas
- g) viadis per cargar e scargar las alps, visetas d'animals en cass da malsogna ni accident
- h) viadis per diever dall'agricultura cun maschinas agricolas
- i) viadis per diever dall'agricultura cun vehichels a motor buca agricols entochen ina peisa totala da 18 tonnas e viadis tier baghetgs d'agricultura principals che fuorman in menaschi puril entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- j) viadis per diever dil forestalessor ord igl uaul public entochen ina peisa totala da 28 tonnas
- k) viadis per transports da lenna ord uauls privats sco lenna da sort, da diever, d'ingant e.a.v. entochen ina peisa totala da 18 tonnas

² Sin las vias d'uaul che surveschan principalmein al diever forestal conceda la vischnaunca ina lubientscha da carrar en fuorma d'ina vignetta per:

- a) viadis tier igl agen domicil ni l'atgna fatschenta entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- b) viadis da proprietaris, affittaders e locataris per igl access tier lur schischom entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- c) vehichels a motor da furniturs, da glied da professiun e da concessiunaris per praticar lur activitad entochen ina peisa totala da 18 tonnas
- d) vehichels da personas impedidas dad ir a pei
- e) vehichels per far visetas a pasturs, gidar a far fein.

Art. 6 Lubientschas extraordinarias

¹ La suprastonza communal sa conceder sin damonda a scret lubientschas extraordinarias per singuls tschancuns da vias en cass specials, occurrenzas, fiastas popularas e.a.v.

Art. 7 Taxas

¹ Per las lubientschas da carrar vegn incassau las suandontas taxas:

a) lubientscha per in onn per vehichels tochen 3.5 t	CHF	50.00
b) lubientschas per in gi per vehichels tochen 3.5 t	CHF	10.00
c) vehichels a duas rodas pagan la mesadad dallas taxas sura		
d) lubientscha per in onn per vehichels naven da 3.5 t tochen 18.0 t	CHF	500.00
e) lubientscha per in'jamna per vehichels naven da 3.5 t tochen 18.0 t	CHF	100.00
f) lubientscha per tschancuns da via limitai	CHF	50.00 - 500.00

² Per vehichels a motor sur 18.0 tonnas, numnadamein per camiuns, vegn ei concediu neginas lubientschas annualas. Lubientschas temporaras per tschancuns da via limitai vegnan concedidas sin damonda per vehichels entochen ina peisa maximala da 32.0 tonnas. Supplementarmein tier la taxa da lubientscha tenor art. 7 al. 1 lit. f da questa ordinaziun sa la vischnaunca incassar a norma dalla stabilitad dalla via, dalla frequenza da viadis, dalla lunghezia dalla via duvrada e dalla peisa totala dil vehichel ina contribuiziun per metter en uorden la via. La vischnaunca Lumnezia ei deliberada da pagar las taxas da lubientscha per agens projects e lavurs da manteniment che pertuccan las vias d'alp, da funs e d'uaul.

³ La lubientscha dil gi vala per ir e turnar. Ella ei valeivla maximalmein 3 gis naven dil datum d'emissiun.

⁴ La lubientscha dall'jamna per vehichels naven da 3.5 tonnas tochen 18.0 tonnas ei valeivla maximalmein 7 gis naven dil datum d'emissiun. Il diember da viadis ei buca limitaues enteifer il temps da valeivladad.

⁵ La lubientscha per in onn ei sulettamein valeivla per igl onn calendar, el qual la lubientscha vegn retratga. Il diember da viadis ei buca limitaues enteifer il temps da valeivladad.

⁶ La lubientscha vegn concedida per il vehichel ed ei da plazzar bein veseivla vid quel. Ella ei buca transmissibla.

⁷ Las lubientschas vegnan emessas entras l'administraziun communal.

3. Prescripziuns specialas ed execuziun

Art. 8 Prescripziuns specialas

¹ La suprastonza communal sa scumandar tut ils viadis cun vehichels a motor en cass da relaziuns disfavoreivlas dallas vias ni relaschar restricziuns per in cert temps ni per certas categorias da vehichels.

² Barrieras, principalmein el territori d'alp, ein da serrar suenter scadin passadi.

³ Dil territori cunfinont allas vias astga ei buca vegnir fatg diever cun vehichels. Parcar e cruschar astga succeder sulettamein en loghens adattai persunter.

Art. 9 Responsabladad

¹ En cass da donns ni accidents ei la vischnaunca mo responsabla el rom da garanzia sco proprietari dalla via.

² Duront igl unviern vegnan las vias d'alp, da funs e d'uaul per la gronda part buca rumidas. Vegn ei tuttina carrau sin las vias, succeda quei sin atgna resca.

Art. 10 Disposiziuns penalas

¹ Surpassaments dallas prescripziuns davart il traffic sin via vegnan puni entras ils funcziunaris communal ni tiarzas personas incaricadas tenor la procedura da multas disciplinaras.

² Igl abus dalla lubientscha sa haver sco consequenza la privaziun permanenta ni temporal da quella.

Art. 11 Execuziun

¹ L'execuziun da questa ordinaziun ei caussa dalla suprastonza communal. Ella sa delegar quella competenza ad in official ni funcziunari communal sco era a tiarzas personas.

Art. 12 Publicaziun e signalisaziun

¹ Las excepziuns e las restricziuns da traffic ch'ei vegnidas relaschadas cun questa ordinaziun ein da publicar. La signalisaziun ha da succeder en cunvegrientscha cun la polizia cantunala da traffic.

4. Disposiziuns finalas

Art. 13 Dretg da recuors

¹ Recuors enviers decisiuns dalla suprastanza communal a ein d'inoltrar en scret enteifer 30 gis alla dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Art. 14 Entrada en vigur ed abrogaziun dil dretg vertent

¹ Questa ordinaziun va en vigur cun igl 1. da matg 2024.

² Cun l'entrada en vigur dalla presenta ordinaziun vegnan tut ils conclus da vischnaunca ch'ei cuntradictoris a questa ordinaziun abrogai.

Approbau dalla suprastanza communal a caschun da sia sesida digl 25 d'avrel 2024.

Il president communal

Daniel Solèr

L'actuara:

Silvana Caviezel